

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med Kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 14. Den 6te April 1805.

Trykt i Kjøbenhavn hos Directeur Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Forgivninger.

Under 22de Marts d. A. er, igjennem det danske Cancellie, udfærdiget en Forordning, angaaende Examen artium ved Kjøbenhavns Universitet. Dens Indhold er følgende. Ligesom det er og bliver en vigtig Gjensstand for Hs. Majestæts landsfaderlige Omhu, at sætte de lærde Skoler, i hvilke en betydelig Deel af Statens tilkommende Embedsmænd skulle dannes, i Stand til alt mere og mere at kunne opfylde deres Bestemmelse; saa har Allerhøiøstamme og været betænkt paa, at give den forlængst anordnede Examen artium, ved Universitetet i Kjøbenhavn, en saadan Indretning, at denne

Pro

Prøve ei alene kan tjene til at godtgjøre, hvorledes de unge Studerende have anvendt deres Tid i Skolerne, men ogsaa blive et tilstrækkeligt Beviis for deres Modenhed til at benytte den academiske Underviisning, og, ved Hjælp af denne, at gjøre større Fremfærd paa Videnskaberne. Hs. Majestæt vil derfor, i Henseende til denne første academiske Prøve, allernaadigst have fastsat Følgende.

I. Enhver, som herefter ved Kjøbenhavns Universitet optages i Studenternes Tal, bør tilforn, ved Examen artium, have aflagt saadanne Prøver paa sin Modenhed til de academiske Studeringer, som i denne Anordning foreskrives. Forpligtelsen til at underkaste sig bemældte Examen skal være lige for Alle, hvad enten de fra offentlige Skoler eller fra Instituter eller privat Information, i Danmark og Norge, til Universitetet dimitteres. Og, da det er Hs. Majestæts Villie, at Undtagelse fra denne almindelige Regel ei maa finde Sted; saa kan ingen Ansøgning om Dispensation i denne Henseende ventes bevilget, paa hvad Grund det end maatte være. I Følge heraf ophører altsaa: a) den i Fundatsen for Kjøbenhavns Universitet, af 27de Mai 1788, 2det Cap. 11te §., givne Tilladelse, at lade sig privat inscribere, og siden at tage en saakaldet Præliminair-Examen; b) den Cathedralskolerne i Kjøbenhavn, Christiania og Odense, ved de for disse ud-
stedte

stedte nyeste Anordninger, indtil videre meddeelte Rettighed til, selv at afgjøre deres Dimittenders Modenhed, og c) den lignende Bevilgning, som, efter Ansøgning, under 27 de Novbr. 1795 var de norske Skoler forundt. Derimod kan Inscription, uden foregaaende Examen, i Fremtiden ligesom hidindtil, finde Sted for de Studerende, som, efterat de allerede paa Universitetet i Kiel, eller paa udenrigs Universiteter, ere immatriculerede, her agte at fortsætte deres academiske Studia, eller at promovere.

2. I Henseende til de Kundskaber, for hvilke bemældte Examinander have at gjøre Rede, fastsættes i Almindelighed den Regel, at det, der i en offentlig Skole, ifølge de af Hs. Majestæt foreskrevne Bestemmelser, skal læres, ei alene bliver at sordre af dens egne Dimittender, men og af alle Privatister, hvilke den, i 87 og 88 §. af Skoleforordningen af 11te Mai 1775, angivne, Forpligtelse mod denne Skole paaligger; dog saaledes, at der ved Bedømmelsen af de af dem fordrende Prøver, særdeles i Begyndelsen, tages billigt Hensyn paa, hvor lang Tid de have haft til at nyde Undervisning i de nye tilkomne Læresag.

3. Som almindelige og usfravigelige Regler, efter hvilke Dommen over Dimittendernes Modenhed eller Umodenhed til Universitets-Undervisningen skal rette sig, bestemmer Hs. Majestæt følgende:

a) at

- a) at enhver Dimittend bør have opnaaet den Færdighed, at han med Orden og Tydelighed, uden grammaticalske Feil, i det danske Sprog kristeligt kan udtrykke sine Ideer over en saadan Opgave, til hvis Behandling ikke fordres en større Grad af Forstandscultur, end den, som kan og bør forudsættes hos den, der afgaaer til Universitetet;
- b) at han i det latinske Sprogs Studium bør have gjort saadan Fremgang, at han ei alene i Modersmaalet kan oversætte saadanne Steder hos enhver Skribent, hvor hverken usædvanlige Udtryk og Talemaader, heller ikke indviklede Constructioner, fjerne Hentydninger, eller lignende Omstændigheder gjøre det vanskeligt at sætte Meningen, men og paa Latin fremsætte sine Tanker over en ham tilstrækkelig bekjendt Materie, uden saadanne grammaticalske Feil eller ulatinske Ord og Talemaader, hvoraf hans Uvidenhed i dette Sprog med Grund kan sluttet;
- c) at han maa være bevandret i alle europæiske Rigers og Staters Geographie, og, forsaavidt de andre Verdensdele angaaer, i det mindste vide Landenes og Staternes Hovedinddelinger, og hvad der i Almindelighed kan være at anmærke om disse;
- d) at han bør kjende de vigtigste Folkelag, de mærkeligste Personer blandt Samme, og Hovedbegivenhederne i den gamle og nye Verdenshistorie, tilligemed Epoker,

fernes Tidsbestemmelse, men især have anvendt Glid paa den ældre, og navnlig den græske og romerske, Historie, som den der er Grundvolden til alt videre historisk Studium ved Universitetet;

- e) desuden fordres af alle, uden Undtagelse, som dimitteres til Universitetet fra de offentlige Skoler og andre Instituter, fremdeles af alle dem, som have bestemt sig til det theologiske eller medicinske Studium, og endeligt af alle, som ønske at nyde academiske Beneficier, at de forstaae de Pensa, der forelægges dem af de græske Skrifter, hvilke de i Overeensstemmelse med de forefrevne Regler have læst, og at de have bragt det til Færdighed i den grammaticalske Analyse. De øvrige, som ikke henhøre under nogen af de omtalte Bestemmelser, kunne, naar det i den Beretning om deres Forberedelsesstudia, som den dimitterende Lærer, efter denne Anordnings 6 §., skal indsende, forlanges, fritages fra Examen i det græske; men desmindre maae, ved deres Examen, de to Rubriker for de nyere fremmede Sprog, enten findes ubesatte, eller betegnede med en maadelig Character.

Den, hvis aflagte Prøver staaer i en meget mærkelig Afstand tilbage fra de under Lit. a. b. c. d. angivne Fordringer, (af hvilke dog den førstnævnte naturligvis bortfalder for dem, hvis Modersmaal ikke er dansk) han er umoden til den academiske Undervisning, og bør af

Exa

Examenscensorerne henvises til at indhente det Forsømte, og til at erhverve sig den fornødne Modenhed.

(Fortsættelsen følger.)

Under 30te Marts d. N. er, igjennem General-Postamtet, udfærdiget en Placat af følgende Indhold. For at lette Communicationen med den søndre Deel af Sundmørs Fogderie, har det, paa Generalpostamtets Forestilling, behaget Hs. Majestæt allernaadigst at resolve:

”at der, saasnart muligt, skal anlægges en Post imellem Nordre- og Søndre-Sundmør i Romsdahls Amt, paa de Bilkkaar og med de Bestemmelser, som af Generalpostamtet ere foreslaaede.”

I Følge heraf er det foranstaltet, at bemældte Post nu tager sin Begyndelse fra den 27de Mai første kommende, og at den passerer een Gang ugentligt frem og tilbage imellem Vogensund og Boldens Præstegjæld.

De til denne Post henhørende Bestemmelser ere:

1) Postarten for et enkelt Brev

imellem Vogensund og

Ulvsteens Præstegjæld 2 R.

Herøe Præstegjæld 3 —

Boldens Præstegjæld 4 —

imellem Ulvsteens Præstegjæld og

Vogensund 2 R.

Her-

Herøe 2 Ls.

Bolden 3 —

imellem Herøe Præstegjæld og

Borgensund 3 Ls.

Ulvsteen 2 —

Bolden 2 —

imellem Boldens Præstegjæld og

Borgensund 4 Ls.

Ulvsteen 3 —

Herøe 2 —

For de Breve, som gaae imellem forbemaeldte Steder og andre i de øvrige Posttourer værende Steder, hvilke Breve adresseres og carteres til Borgensunds Postcontoir, bliver, foruden foransorte Porto, tillige at erlægge Porto efter Placaten angaaende Borgensunds Post af 2den April 1803, og de deri paaberaabte flere Taxter.

2) Posten skal afgaae:

a. fra Borgensunds Postcontoir:

Tirsdags Formiddag Kl. 10.

b. fra Postaabnerstedet for Bolden tilbage til Borgensund:

24 Timer efter dens Ankomst til hiint Sted.

3) Brevene maae paa vedkommende Poststeder være indleverede i det seneste:

a. til Borgensunds Postcontoir saavel som til Postaabneriet for Bolden: een

een Time førend Postens bestemte Afgangstider;
b. til de øvrige Postaabnerier:

een Time førend Postens forventende Ankomst
dertil.

I øvrigt blive ogsaa de ellers gjældende Anordninger for Posten at anvende paa denne nye Post.

Bed Reskript af 5 d. M. til Biskoppen over Sjællands Stift er det fastsat, 1) at Gudstjenesten om Søndag og Fredag Formiddag i Callundborg i Fremtiden skal bestemmes til Kl. 10; 2) at hver anden Fredag bestemmes til Catechisation for Ungdommen samles, som skitsevis udføres af Sognepræsten og den residerende Kapellan, og hver anden Fredag holdes den sædvanlige Gudstjeneste.

Bed Reskript af 29de Marts d. A. til Stiftamtmanden over Aarhus Stift er det tilladt: 1) at Torsing Marked maa, fra Aaret 1806 af og saa fremdeles, holdes den 2den Onsdag i October Maaned; 2) at Markederne i Salten Bye maae fra samme Tid bestemmes til 2den Onsdag i Juli og sidste Tirsdag i September Maaned, og 3) at Markederne i Skanderborg ligeledes fra ovennævnte Tid maae henlægges til 4de Onsdag i Mai og 4de Fredag i Juli Maaned.

(Forts.

(Fortsettelse af Forordningen angaaende Quarantaine-
Væsenet i Danmark og Norge.)

§. 12. Losnings-Quarantaine i Christianssand.

I Christianssand i Norge, og ingen andensteds, skulle alle de Skibe, fra hvilke Smitte især kunde befrygtes, lægges i Losnings-Quarantaine; altsaa blive strax dertil at henvise:

- 1) Skibe med Ladning af giftfængende, eller i giftfængende Emballage indsluttede giftfrie, Vare fra smittet Sted (d. e. fra noget af de Steder, som navnligens ere bekjendtgjorte for at være smittede, og fra hvilke Quarantaine-Directionen endnu ikke offentlig har erklæret, at Vare, uden Frygt for Smitte, kunne føres) om noget saadant Skib endog maatte have Sundhedspas, som kan være udstedt, før eller efter at Sygdommen paa det smittede Sted var herskende;
- 2) Skibe med Ladninger af giftfængende, eller i giftfængende Emballage indsluttede, Vare fra mistankte Lande (d. e. de Lande, i hvilke de med pestartet Sygdom smittede Steder ere beliggende) naar Skibene ikke medhave formelige Sundhedspasser, af hvilke, saavelsom af Skibenes øvrige Documenter, kan erfares, at ingen pestartet eller smittende Sygdom sporedes paa det Sted, hvorfra Skibet er udgaat, paa den Tid, da det var der, ei heller i den omliggende Egn, og at Varene ere indtagne paa Steder, hvor ingen Smitte er sporet;

- 3) Skibe, i hvilke, paa Reisen fra forbemældte Lande og Øreder, eller ved Ankomsten her, er funden eller findes saadan Sygdom blandt Mandskabet, som kan ansees for pestartig smittende;
 - 4) Skibe, som i Søe eller under Land have haft Samkvem med smittet Skib eller Skib fra smittet Sted, og fra Samme have saaet Folk eller Gods ombord.
- Alle disse Skibe skulle udlooses i Christiansand, hvor med Varene og Mandskabet skal forholdes efter de strænge Quarantaine Regler, i Overeenstemmelse med hvad ved andre lige Indretninger er brugeligt. Paa Grund heraf bør enhver Skipper, der veed sit Skib at være i noget af forommældte Tilfælde, gjøre sig al Flid for, uopholdeligen at anløbe Christiansands Havn i Norge; dersom Wind eller Omstændigheder ei tillade dette, bør han søge nærmeste Havn derved, for derefter at gaae, saasnart det er muligt, til bemældte Christiansands østre Havn.

§ 13. Observations-Quarantaine.

Til Observations-Quarantaine i Christiansand, og i enhver Søstad, hvor Sundheds-Commission er nedsat, kan, naar ingen smitsom Syge paa Reisen eller ved Ankomsten har været eller er inden Borde, antages:

- a. Skibe fra smittede Steder, naar de have enten ingen Ladning eller og Ladning af ikke giftfængende Styrtogods, saasom Salt, Kornvare, og deslige;

b. Skibe

b. Skibe fra de Lande, hvori smittede Steder ere beliggende, hvad enten de føre giftfængende eller ikke giftfængende Vare, naar Skibene medhave saadanne Sundheds-Passer og Documenter, som i næstføregaaende 12te §. No. 2 ere nævnte;

c. Skibe, som i Søen eller under Land have havt Samkvem med Skibe fra smittet Sted, uden fra Samme at have saaet Folk eller Gods ombord, eller med Skib fra usmittet Sted i mistænkt Land, om de end og dersfra have saaet Folk og Gods ombord.

Viemedet af Observations-Quarantaine er, at forbinde, med saa liden Tvang for Skibsfarten som mulig, den Forsigtighed, som, i Henseende til de i mindre Grad mistænkkelige eller farlige Skibe, kan være fornøden.

§. 14. Lodsernes Forhold i Henseende til Skibe, som kunne blive Quarantaine undergivne.

Paa det at ethvert Skib, som kunde blive pligtigt til at holde nogen slags Quarantaine, kan, lige med andre, finde al den Hjælp, som til dets Sikkerhed er fornøden, skulle Lodserne, naar noget Skib kommer under Kysterne, og gjør Signal for Lods, ikke alene anvende yderste Flid for at komme ud til Skibet, men endog uværgeligen gaae ombord paa Samme, naar saadant forlanges, for at bringe det til sikker Havn eller Ankerplads. Dog maa Lodsen, naar han er kommen ombord paa Skibet, ikke forlade dette, førend Stedets Sundheds-

Com,

Commission, hvor han ankommer, dertil har givet Tilladelse, og foreskrevet ham de Regler, som han har at iagttage. Imedens Lodsen er ombord, bliver han tillige at betragte som en af Sundheds-Commissionen udsendt Opsynsmand, i hvilken Egenkab det paaligger ham, at underrette den Skibsførende om, hvad han, ifølge denne Anordning, har at iagttage, ligesom og Lodsen har at paasee, at Saadant nøie efterleves, og derfor at være Sundheds-Commissionen ansvarlig. For den Tid Lodsen saaledes opholder sig ombord, skal ham betales 1 Rd. D. C. dagligt, foruden de sædvanlige Lodspenge, og derhos en billig Godtgjørelse for hans Hjemreise; hvilken Godtgjørelse, naar Skipperen og Lodsen ikke derom kunne blive enige, bestemmes af Sundheds-Commissionen. Dersom Veir, Tid og Omstændigheder tillade det, kan den Skibsførende advare Lodsen om, at denne, uden at gaae over i Skibet, maa lodse det, ved at seile foran i sin Baad; men, naar Lodsen erklærer, ikke at kunne paatage sig dette, under sin Ansvarlighed, skal Skipperen være pligtig at imodtage ham ombord. Begjærer Skipperen, at Lodsens Folk skulle, tilligemed ham, gaae over paa Skibet, da blive de alle underkastede de samme Regler, som ere bestemte i Henseende til Lodsen, og enhver af dem tilkommer da den samme daglige Godtgjørelse, som Lodsen selv; men, komme flere ombord, end Skipperen forlanger, da bestemmer Sundheds-Commissionen

missionen, hvorvidt disse kunne være berettigede til Godtgjørelse. Hvor et saadant Skib kommer ind, skal det lægges paa en god Ankerplads, men, saavidt muligt, affides fra andre Skibe, og vedblive at føre det i denne Forordnings 9 §. befalede Signal-Flag. Dersom sammesteds er Fæstning, Batterie eller Bagtskib, bør det lægge sig under sammes Kanoner, og der forblive, indtil det er meddeelt nærmere Forholds-Ordre.

(Fortsættelsen følger.)

Blandede Efterretninger.

I Folge Cancelliets Skrivelse af 12 Marts d. A. til Amtmanden over Christians Amt, bør en Søren Friiver ikke forlade sit Embeds-Distrikt, uden vedkommende Amtmands Forevidende og med hans Minde.

Efterat Deconomie og Commerce-Collegiet var traadt i Correspondence med det kongelige Admiralitets-Collegium om Fritagelse for Skibbyggerlærlinge fra Udskrivning til den kongelige Søtjeneste, har Admiralitetet, under 21de Febr. d. A., resolveret: at, til Nytte for Skibsbyggeriets bedre Drift, de ved faste Skibsværster, ved ordentlig Lære-Contract, antagne Lærlinge, maae fritages for Udskrivning til den kongelige Søtjeneste, saalænge de staae i Lære, hvilken Læretid ikke maa vare længere end til deres 22 Aar; ligesom denne Undtagelse ikke gjælder, uden at Contracten er foreviist Cofessionens

Committerede, i det mindste tre Maaneder for Udskrivningen; og, naar da Parlingen beviser, at have udtjent de i Contracten bestemte Aar ved et fast Skibsværst, og godtgjør, at være duelig, bliver han anført i Commando-Rollen som Skibstømmermand.

Det har behaget Hs. Majestæt, paa det tydske Cancellies Forestilling, allernaadigst at resolve, at det maa tillades samtlige Justitsbetjenter i Landdistricterne i Hertugdømmene (naar de tillige ere Politie, Embedsmænd) og Politimesterne eller Byefogderne i Stæderne, naar de derom henvende sig til Cancelliet, at anlægge den for benævnte Embedsmænd i de danske Provindser allerhøiest bifaldte Uniform.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 29 Marts ere den 2den Assessor i Lands-Overretten i Viborg, S. Jørgensen, og Justits-Secretairen ved samme Ret, H. J. Leth, udnævnte til Justitsraader. Den 5te April, Cand. Theologiae J. C. Munch confirmeret til residerende Kapellan for Skieberg Præstegjæld i Aggershuus Stift; Cand. Theol. G. L. Schiern ligeledes til Kapellan pro persona for Halsted og Annede Menigheder i Lolland; Læreren hos Hds. K. H. Prindsesse Caroline, Professor F. Høegh Guldberg, efter Ansøgning, i Naade entlediget fra hans hidtil havte Forretninger, som Lærer i Modersmaalet ved Skolelærerseminariet paa Blaa-

gaard, naar den ved Stiftelsen i næste Mai Maaned holdende Examen er fuldendt; Landphysikus i Syens Stift, Doctor Medicinæ J. Eichel, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget fra sit Embed; Reserve Districts-Chirurg i Middelfart, F. Ortman, udnævnt til Districts-Chirurg i Faaborg og Salling Herred under Svendborg Amt, samt Haarbye, Rjeng og Glemlose Sogne af Baag Herred under Assens Amt; Exam. Juris J. Kierungaard til Copiist ved Auctions-Contoirtet i Kjøbenhavn; Lieutenant Gercken, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget fra sit Embed som Inspecteur ved Brolægningen i Kjøbenhavn, hvilket Embed igjen er forundt Capitain og hidtil varende Bel-Piqueur Tronnier.

Under det tydske Cancellie: Den 29de Marts er Cand. Theol. H. E. Petersen beskikket til Pastor i Tinglef i Amtet Tøndern, og Cand. Juris J. Jensen til adjungeret og succederende Statssecretair i Glensburg.

Under Generalitetet: Den 22de Marts. I det 2det aggershusiske Infanterie-Regiment ere: Second-Lieutenant J. v. Munk beskikket til Premier-Lieutenant, og charact. Second-Vleut. T. v. Tofte til virkelig Second-Lieutenant; afskediget Lieutenant H. H. v. Gunnerus til Garnisons-Auditeur samt Magazin- og Ammunitions-Forvalter ved Bardoehuus Fæstning; Volontair-Kadet ved det norske Landkadet Korps, C. Cap-pelen, afgaaen fra samme fra 1ste April d. A., og J. D.

Wenzel indtraadt i hans Sted som Volontair. Radet i Korpset fra fornævnte Datum; Oberst af det søndensjeldske Inf. Reg., H. G. v. Holst, beklippet til Commandeur for det nordensjeldske Inf. Reg.; Premier-Lieutenant af den nordensjeldske Skieløber Batallion, N. v. Brodkorb, efter Ansøgning, i Naade afskediget af Krigstjenesten. Den 29de, Capitain af den schlesvig-holsteenske Batallion let Infanterie, v. Games, beklippet til virkelig Major ved det 2det jydsk Infanterie-Regiment; S. M. Barfred beklippet til Second-Lieutenant ved det nordre sjælandske Landværn-Regiment.

Under Rentekammeret: Den 27de Marts er Kammerjunker og Auscultant i Rentekammeret, F. A. v. Linstor, udnævnt til Amtmand over Sønderburg og Norburg Amt samt det søndervitske District; Amtsforvalter F. J. H. Bruhn paa Errøe til Amtsforvalter og Actuarius i Husum Amt; Secretair ved General-Directoriet i Kiel, G. H. J. Bolqvark, til Amtsskriver og Actuarius i Trittau Amt.

Under Finants-Collegiet: Den 27de Marts er ved Kjøbenhavns Bælkammer 2den Fuldmægtig E. E. Feilberg udnævnt til 1ste, og Copiist G. Linde til 2den Fuldmægtig; 2den Copiist J. Feilberg til 1ste, og B. Nylin til 2den Copiist.

Under Oekonomie- og Commerce-Collegiet: Den 27de Februar er Quintiliano Sigioli udnævnt til kongelig Agent i Genua.